

Woongebieden

De gemeente Noordoostpolder bestaat uit twaalf kernen met een oppervlakte van 48.000 hectare. Een belangrijk kenmerk van de Noordoostpolder is dat het is ontworpen als eenheid, waarbij landschap, stedenbouw en architectuur onderdeel uitmaken van één integraal ontwerp. Het zogeheten polderconcept, de concentrische opbouw op verschillende niveaus, is kenmerkend voor de ruimtelijke structuur.

Emmeloord fungeert als centrumplaats, omringd door 11 dorpen. Oud-Kraggenburg is een terrein met de status van beschermd rijksmonument en het voormalige eiland Schokland, sinds 30 juli 2009 officieel een dorp, is door de UNESCO aangewezen als Werelderfgoed.

Openbare verlichting kan in een woongebied een belangrijke rol spelen. In woongebieden is de leefomgeving belangrijk. Deze moet prettig zijn. De nadruk ligt op sociale veiligheid en beperkt op verkeersveiligheid.

Tijdens de donkere uren bepaalt vooral de openbare verlichting het beeld op straat. Soms is er verlichting van buitenlampen en in tuinen van bewoners. Licht zorgt voor overzicht en herkenning in woongebieden.

Lichthinder

Doordat verlichting in woonwijken vaak wat dichterbij de huizen staat, is de stand en vorm van het armatuur (de kap op de paal waar de lamp in zit) belangrijk. Door de nieuwe technieken kan het licht al veel meer gericht worden, waardoor er minder lichthinder in de woning hoeft te ontstaan.

Op onderstaande foto is goed te zien dat het licht vol in de woning schijnt.

Foto: De Schakel in Marknesse; het licht schijnt in de woning.

Kleur- en gezichtsherkenning

In woonwijken is sociale veiligheid belangrijk. Als er mensen op straat lopen, dan is het van belang dat ze van een redelijke afstand herkenbaar zijn en dat je een goede beschrijving kan geven. De lichtkleur is daarom ook heel bepalend voor de sociale veiligheid. Sommige oranje verlichting geeft namelijk geen goede kleur- en gezichtsherkenning. Alles lijkt rood/oranje en de echte kleuren zijn niet te zien. Voor de sociale veiligheid (gevoel van veiligheid) is dit niet wenselijk. Zie de onderstaande foto.

Foto: Oranje Sox licht, alles lijkt rood/oranje

Foto: wit licht, alle kleuren zichtbaar

Door de juiste lichtkleur toe te passen wordt een goede leefomgeving gecreëerd. We kiezen als gemeente daarom bijvoorbeeld voor (warm) wit licht in woongebieden.

Foto: Iglo Tadastraat in Creil, woonstraat met witte verlichting voor goede kleur- en gezichtsherkenning.

Schijnveiligheid

We spreken van schijnveiligheid als er wel licht staat, maar er geen sociale controle is middels weggebruikers of huizen die kijken op het weggedeelte. Het licht geeft dan schijnveiligheid.

Foto: Poldermolen in Espel; geen sociale controle en het licht geeft schijnveiligheid.

Voetpaden- en achterpaden

In onze woongebieden zijn veel voet- en achterpaden. Voetpaden die langs de weg liggen, maar ook veel voetpaden die tussen de wijken doorlopen. Deze worden overdag gebruikt als wandelroute en in de avond om de hond uit te laten. Vaak is er geen sociale controle in de avond. Verlichting kan dan schijnveiligheid geven.

Foto: Lisdodde in Marknesse, een los voetpad tussen de wijken door met weinig sociale controle.

Dat speelt ook een rol bij achterpaden. Deze paden lopen achter de huizen langs. Vaak is deze verlichting niet van de gemeente, maar van woningcorporaties.

Parkeerterreinen

In de woongebieden zijn parkeerplaatsen belangrijk. De parkeerplaatsen zijn vaak in de straat geplaatst en soms als los terrein naast de woningen. Het ene terrein wordt veel gebruikt en een andere juist niet. Op de meeste parkeerterreinen staat verlichting.

Foto: Leliestraat in Espel, voorbeeld van parkeerplaatsen in de woonstraat.

Foto: Keggehof in Espel, voorbeeld van een parkeerterrein in een woonwijk.

Politie Keurmerk Veilig Wonen

Het Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) is een (vrijwillige) keurmerk. Het wordt vaak door Projectontwikkelaars aangeboden. Het bestaat uit verschillende certificaten. Zo is er het certificaat 'Beveiligde Woning'. Dit zegt wat over hang- en sluitwerk en de verlichting om het huis ed.

Maar er is ook een certificaat 'Veilige omgeving' dat onder andere wat zegt over het lichtniveau op straat. Achterpaden moeten worden verlicht en het lichtniveau op straat is soms erg hoog en past vaak niet in onze omgeving. Deze certificaten staan los van elkaar. Zonder het certificaat 'Veilige omgeving' kan er toch een korting op verzekeringspremies gegeven worden.

Integraal

Groen en verlichting spelen een belangrijke rol in onze woongebieden. Het is belangrijk dat deze op elkaar afgestemd zijn. Vaak zien we dat een lantaarnpaal in de loop der jaren helemaal tussen het groen van de bomen staat.

Foto: Buizerstraat in Creil. Lantaarnpaal staat in de boom waardoor (als er blad aan de boom is) het licht in de boom verdwijnt en niet op de straat schijnt.

Beleid

In woongebieden is het gevoel van veiligheid belangrijk of te wel de sociale veiligheid. Uitgangspunten van de gemeente zijn:

- De juiste lichtkleur toepassen om gezichts- en kleurherkenning te hebben zoals bijvoorbeeld (warm) wit licht. Maar ook moet de kleur een prettige leefomgeving creëren.
- Bij vervanging wordt zoveel mogelijk het lichtbeeld zoals dat nu op straat is behouden, dat wil zeggen de lampen worden 1 op 1 vervangen. Het verlichtingsniveau gaat omlaag in woonwijken waar nu heel veel verlichting staat.
- Schijnveiligheid wordt voorkomen door de groenvoorzieningen niet te verlichten, tenzij het echt noodzakelijk is en er geen andere mogelijkheden of andere routes zijn.
- Geen Politie Keurmerk Veilig wonen certificaat Veilige Omgeving aanhouden.
- Lichthinder wordt zoveel mogelijk voorkomen door een goed afgesteld licht of een kap.

Foto: De horst in Tollebeek, waar bewoners zelf de kap hebben afgeschermd vanwege de lichthinder.

- De gemeente verlicht qua gelijkmatigheid in nieuwe situaties conform de ROVL2011. In bestaande situaties is de bestaande mastafstand bepalend voor de te behalen gelijkmatigheid.
De lichtsterkte is ondergeschikt aan de gelijkmatigheid.

Foto: Basiel in Rutten. Licht is gelijkmatig over de weg verdeeld zodat er geen zwarte vlekken zijn.

- Alle verlichting is gedimd zodra dit technisch mogelijk is. In de woongebieden is dat overal hetzelfde dimregime. In andere gebieden is het maatwerk passend bij de functie van het gebied.

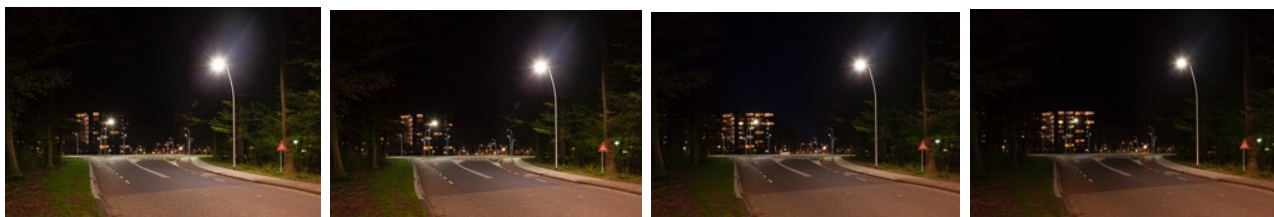

Foto: Rotonde Kometenlaan en Scandinaviëlaan in Emmeloord.

Links brandt het licht op volle sterkte tot 20.00 uur.

Foto 2: Buiten de spits wordt het gedimd tot 75%

Foto 3: Om 23.00 uur brandt het op 50%

Foto 4: Tussen 01.00 en 05.00 uur op 30%. Er is minder verkeer op straat, de ogen zijn gewend aan donker, minder lichthinder en we besparen energie.

Om 05.00 uur gaat het licht weer op halve sterkte branden en vanaf 07.00 uur brandt het weer op volle strekte.

- Losse voetpaden worden alleen verlicht wanneer deze ook 's avonds deel uitmaken van een doorgaande wandelroute en beschikken over voldoende sociale controle.

Foto: Tollebeek losliggend voetpad niet verlicht.

- Achterpaden worden niet verlicht als deze in eigendom van de gemeente zijn.

Foto: Nagele, Achterpad dat niet verlicht wordt.

- Parkeerterreinen worden voorzien van dimbare openbare verlichting. Vanuit het oogpunt van milieu, kan besloten worden de verlichting op een parkeerterrein dat niet of nauwelijks wordt gebruikt, in de donkere uren uit te zetten zodra dit technisch mogelijk is.
- Bij een herinrichting of nieuwbouw, wordt de verlichting afgestemd met de aanwezige groenvoorzieningen. Al bij het ontwerp vindt deze afstemming plaats. Bestaande knelpunten tussen de groenvoorziening en openbare verlichting moeten worden waar mogelijk opgelost. Hierbij is het uitgangspunt tegen zo laag mogelijke kosten.

Foto: Morenelaan in Kraggeburg. Lantaarnpaal staat in de boom en geeft niet voldoende licht meer op de weg daardoor. Door goede afstemming kan dit voorkomen worden.

- Voor wat betreft de lichtbronnen die niet van de gemeente zijn (bijvoorbeeld een boom die aangelicht wordt), gaat de gemeente in gesprek met deze lichteigenaren. Door een goede afstemming wordt een prettigere leefomgeving gecreëerd.

Beleidsuitgangspunten gemeente Noordoostpolder:

Alle nieuwe verlichting is gedimd;
In principe 1 op 1 vervangen;
Schijnveiligheid zo veel mogelijk voorkomen;
Achterpaden van de gemeente niet verlichten;
Geen Politie Keurmerk Veilig Wonen certificaat Veilige Omgeving;
Bestaande knelpunten tussen groen en verlichting waar mogelijk oplossen en afstemming met groen bij aanleg van een woongebied;
In gesprek met andere lichtbroneigenaren als daar aanleiding toe is;
Lichtsterkte is ondergeschikt aan de gelijkmatigheid;
Gelijkmatigheid in nieuwe situaties conform de ROVL, in bestaande situaties bepaald de mastafstand de te behalen gelijkmatigheid;
Goede kleur- en gezichtsherkenning;
Lichthinder zoveel mogelijk voorkomen.